

PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ DOANH NHÂN VIỆT NAM THEO TINH THẦN NGHỊ QUYẾT SỐ 41-NQ/TW CỦA BỘ CHÍNH TRỊ KHÓA XIII

★ TS HOÀNG THU TRANG

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

● **Tóm tắt:** Ngày 10/10/2023, Bộ Chính trị khóa XIII ban hành Nghị quyết số 41-NQ/TW về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới. Nghị quyết đã khẳng định những thành tựu to lớn nhưng đồng thời cũng chỉ ra những hạn chế đang còn tồn tại trong quá trình xây dựng, phát triển và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam hiện nay. Trên cơ sở đó, Nghị quyết 41 đề ra các giải pháp tiếp tục phát triển mạnh mẽ đội ngũ doanh nhân cả về số lượng, chất lượng và phát huy tốt hơn nữa vai trò của đội ngũ này đáp ứng những yêu cầu mới đặt ra. Bài viết tập trung phân tích, làm rõ vấn đề phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết số 41 của Bộ Chính trị khóa XIII.

● **Từ khóa:** Doanh nhân, doanh nhân Việt Nam, phát triển doanh nhân.

1. Quan điểm của Đảng về phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam

Đại hội VI (1986) đánh dấu đường lối đổi mới đất nước trên mọi lĩnh vực của Đảng mà một trong những trọng tâm chính là đổi mới kinh tế với nội dung chính là: phát triển kinh tế nhiều thành phần và xóa bỏ cơ chế quản lý tập trung quan liêu, bao cấp, chuyển sang xây dựng cơ chế quản lý mới phù hợp với quy luật khách quan và trình độ phát triển của nền kinh tế. Cùng với việc thừa nhận sự cần thiết của thành phần kinh tế “tiểu sản xuất hàng hóa”, quan điểm của Đảng cũng đồng thời đề cập đến những người lãnh đạo, quản lý, điều hành thành phần kinh tế này. Mặc dù vậy, khái niệm “doanh nhân” chưa được

nêu ra và sử dụng tại thời điểm đó. Trong các Văn kiện Đại hội VII, VIII, IX, Đảng ta đã sử dụng nhiều thuật ngữ để chỉ về lực lượng này như: “tiểu chủ”, “nhà kinh doanh” tại Đại hội VII; “các nhà doanh nghiệp tư nhân”, “nhà quản trị sản xuất kinh doanh” tại Đại hội VIII; Đại hội IX sử dụng thêm các thuật ngữ: “các nhà doanh nghiệp”, “nhà kinh doanh”¹.

Đến Đại hội X, thuật ngữ “doanh nhân” chính thức được sử dụng thống nhất trong văn kiện, nghị quyết của Đảng để chỉ những người trực tiếp lãnh đạo, quản lý, điều hành hoạt động sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp thuộc cả thành phần kinh tế nhà nước và ngoài nhà nước ở Việt Nam. Tới Đại hội XI, Đảng sử

dụng khái niệm “đội ngũ doanh nhân” đồng thời khẳng định đây là một trong bốn lực lượng cơ bản trong cơ cấu giai tầng của xã hội Việt Nam thời kỳ quá độ cùng với giai cấp công nhân, giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức. Đại hội XI cũng chỉ rõ phải: “Tạo điều kiện để hình thành các doanh nghiệp lớn, có sức cạnh tranh trên thị trường. Phát triển doanh nhân về số lượng và năng lực quản lý, đề cao đạo đức và trách nhiệm xã hội”².

Tiếp tục cụ thể hóa chủ trương phát triển đội ngũ doanh nhân đáp ứng yêu cầu của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, ngày 09/12/2011, Nghị quyết số 09-NQ/TW về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế đã được Bộ Chính trị khóa XI ban hành. Từ thực tế: đội ngũ doanh nhân Việt Nam đã không ngừng phát triển mạnh, đóng góp tích cực vào việc thực hiện chiến lược phát triển kinh tế - xã hội nhưng trước yêu cầu đặt ra của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập kinh tế quốc tế, đội ngũ doanh nhân nước ta còn không ít hạn chế, bất cập, Nghị quyết số 09-NQ/TW xác định phải tiếp tục: “Xây dựng đội ngũ doanh nhân lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, nâng cao trình độ, kiến thức toàn diện của doanh nhân, chú trọng nâng cao phẩm chất đạo đức, ý thức công dân, trách nhiệm xã hội và tinh thần dân tộc của đội ngũ doanh nhân, góp phần đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”³. Đồng thời, Nghị quyết cũng chỉ rõ: xây dựng, phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng chính là trách nhiệm của Đảng, của cả hệ thống chính trị và của bản thân mỗi doanh nghiệp, doanh nhân.

Đại hội XIII trên cơ sở kế thừa, phát triển quan điểm của các nhiệm kỳ Đại hội trước đó, Đảng chỉ rõ phải: “Phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh về số lượng và chất lượng, có tinh thần cống hiến cho dân tộc, có chuẩn mực văn hóa, đạo đức tiên bộ và trình độ quản trị, kinh doanh giỏi... Khuyến khích doanh nhân thực hiện trách nhiệm xã hội và tham gia phát triển xã hội”⁴.

Tổng kết 37 năm đổi mới và 12 năm thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TW về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân, ngày 10/10/2023, Bộ Chính trị khóa XIII đã ban hành Nghị quyết số 41-NQ/TW về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới. Nghị quyết tiếp tục nhấn mạnh phải: “Phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh về số lượng, chất lượng, cơ cấu hợp lý, có tầm nhìn, trí tuệ, đạo đức, tinh thần kinh doanh, làm giàu chính đáng, năng động, sáng tạo, năng lực quản trị tiên tiến, tuân thủ pháp luật, có đạo đức, văn hóa kinh doanh mang bản sắc dân tộc; có trách nhiệm xã hội, ý thức bảo vệ môi trường, đóng góp xứng đáng cho các mục tiêu phát triển đất nước”⁵.

2. Thực trạng phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam hiện nay

Nhờ những nhận thức sáng suốt về vị trí và vai trò của doanh nhân cùng những chủ trương, đường lối đúng đắn về xây dựng và phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam của Đảng, đến nay, đội ngũ doanh nhân Việt Nam đã ngày càng trưởng thành và lớn mạnh cả về số lượng cũng như chất lượng.

Theo thống kê hiện nay nước ta có khoảng: hơn 900.000 doanh nghiệp đang hoạt động, khoảng 15,3 nghìn hợp tác xã và khoảng 5,6 triệu hộ kinh doanh (trong đó khoảng 1,6 triệu hộ có mã số thuế). Nếu chỉ tính các hộ kinh

Trao tặng giải thưởng cho Top 100 Doanh nhân trẻ khởi nghiệp xuất sắc năm 2023 _ Ảnh: TL

doanh có mã số thuế, đội ngũ doanh nhân cả nước đến nay đã có gần 4 triệu doanh nhân, còn nếu xét cả các hộ kinh doanh không có mã số thuế, chúng ta đã có hơn 7 triệu doanh nhân⁶, tăng khoảng 250% so với năm 2013. Trung bình độ tuổi của doanh nhân Việt Nam là từ 30 - 50 tuổi, trong đó số doanh nhân trẻ tuổi (dưới 30 tuổi) đang có xu hướng phát triển nhanh. Trình độ của đội ngũ doanh nhân Việt Nam cũng ngày càng được nâng cao. Theo kết quả khảo sát của Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) năm 2021: có đến 79,9% doanh nhân có trình độ đại học, 12% doanh nhân có trình độ thạc sĩ/ tiến sĩ và chỉ có khoảng 8% doanh nhân có trình độ dưới đại học⁷. Một điều đáng phải kể đến là: Trong số khoảng 7 triệu doanh nhân hiện có, Việt Nam đã có: “7 doanh nhân lọt vào top “tỷ phú USD toàn cầu” năm 2022, 124 doanh nghiệp (với 283 sản phẩm) được công nhận đạt thương hiệu quốc gia, trong đó có nhiều thương hiệu gây được tiếng vang trong thị trường khu vực,

quốc tế (như Vinacafe, Vinamilk, viễn thông Viettel, ô tô Vinfast...)”⁸.

Với sự phát triển lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng, đội ngũ doanh nhân Việt Nam cũng ngày càng có những đóng góp xứng đáng hơn vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Điều đó trước hết được thể hiện ở chỗ: Doanh nhân Việt Nam chính là lực lượng chủ lực, đi đầu trong mặt trận phát triển kinh tế. Thông qua vai trò lãnh đạo, quản lý, điều hành các hoạt động sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế thuộc khu vực nhà nước và ngoài nhà nước, đội ngũ doanh nhân đã góp phần thúc đẩy phân công lao động xã hội, chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, hội nhập quốc tế, nâng cao năng lực cạnh tranh, năng lực xuất khẩu của nền kinh tế, góp phần giải quyết vấn đề việc làm, tạo thu nhập ổn định cho người lao động, ... từ đó tạo cơ sở quan trọng đưa đất nước ra khỏi tình trạng kém phát triển và trở

thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình và hiện đã lọt vào top 40 nền kinh tế lớn nhất trên thế giới. Hiện nay, khu vực doanh nghiệp đang đóng góp hơn 60% GDP, 70% nguồn thu ngân sách nhà nước đồng thời tạo ra việc làm cho 14,7 triệu lao động, chiếm gần 28% lực lượng lao động của toàn xã hội⁹.

Không chỉ thể hiện vai trò xung kích, đi đầu trong quá trình phát triển kinh tế, đội ngũ doanh nhân Việt Nam còn đang có những đóng góp hết sức to lớn vào việc giải quyết các vấn đề xã hội nhằm thực hiện mục tiêu gắn tăng trưởng kinh tế với thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội để hướng đến sự phát triển bền vững và hiện thực hóa các mục tiêu của chủ nghĩa xã hội. Ngày càng có nhiều doanh nhân Việt Nam tích cực tham gia các hoạt động xã hội như: đền ơn, đáp nghĩa, xóa đói, giảm nghèo, đóng góp các quỹ nhân đạo, từ thiện, hỗ trợ khắc phục các hậu quả do thiên tai, dịch bệnh gây ra, xây dựng các công trình phúc lợi góp phần bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân.

Bên cạnh đó, đội ngũ doanh nhân Việt Nam đã và đang góp phần quan trọng vào việc hình thành cơ cấu xã hội với những quan hệ xã hội mới, tạo dựng những hệ giá trị và những quan niệm mới về lối sống phù hợp với quá trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế hiện nay. Từ khi doanh nhân Việt Nam khẳng định được vị trí, vai trò của mình trong phát triển kinh tế - xã hội, họ đã trở thành lực lượng không thể thiếu trong cơ cấu xã hội mới ở nước ta đồng thời là mắt xích quan trọng trong liên kết, hợp tác để phát triển kinh tế giữa 5 nhà (Nhà nước, nhà doanh nghiệp, nhà khoa học, nhà băng và nhà nông). Từ việc xác định rõ vị trí, vai trò của mình đồng thời để đáp ứng những yêu cầu đặt ra trong quá trình công

ng nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển kinh tế thị trường hội nhập quốc tế, đội ngũ doanh nhân Việt Nam đang góp phần hình thành và lan tỏa mạnh mẽ lối sống mới tích cực đặc biệt là trong thế hệ trẻ - lối sống tự lập, tự chủ, dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới sáng tạo, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, có khát vọng làm giàu chính đáng, có tinh thần cống hiến, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng xã hội...

Đánh giá về quá trình xây dựng và phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam sau hơn 10 năm thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XI, Nghị quyết số 41-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XIII đã khẳng định rõ: “Đội ngũ doanh nhân Việt Nam phát triển mạnh mẽ cả về số lượng và chất lượng, kế thừa truyền thống yêu nước, nêu cao ý chí tự lực, tự cường, tinh thần cống hiến cho dân tộc; ngày càng khẳng định vai trò, đóng góp quan trọng cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; một số doanh nghiệp phát triển đạt tầm khu vực và thế giới, góp phần nâng cao vị thế, uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế”¹⁰.

Cùng với những thành tựu to lớn đã đạt được, có thể khẳng định sự phát triển đội ngũ doanh nhân và vấn đề phát huy vai trò của đội ngũ này trong quá trình phát triển đất nước cũng còn tồn tại một số hạn chế, thiếu sót, cụ thể như: Số lượng doanh nghiệp, doanh nhân Việt Nam tuy có tăng nhưng chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế của nền kinh tế. Nhìn chung, các doanh nghiệp ở nước ta hiện nay phần lớn là doanh nghiệp có quy mô nhỏ và siêu nhỏ, do đó, hiệu quả hoạt động, năng lực sản xuất, sức cạnh tranh còn thấp. Một bộ phận doanh nhân Việt Nam chưa được đào tạo bài bản, nhất là đào tạo chuyên sâu những nghiệp vụ liên quan đến quản lý, điều hành các hoạt

động của doanh nghiệp cũng như chưa có đủ kinh nghiệm thương trường, do đó, còn thiếu tầm nhìn chiến lược dài hạn trong liên kết, hợp tác giữa các bên để mở rộng hoạt động sản xuất, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh về hàng hóa, sản phẩm của doanh nghiệp. Một bộ phận doanh nhân thiếu kiến thức và sự am hiểu cần có về pháp luật, nhất là pháp luật kinh doanh quốc tế, thiếu năng lực quản trị doanh nghiệp, nên nhiều khi còn bị động và không thích ứng kịp thời với những biến động phức tạp của quá trình phát triển kinh tế thị trường và hội nhập kinh tế quốc tế.

Đặc biệt, Nghị quyết số 41-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa XIII còn chỉ rõ: Khả năng tận dụng cơ hội phát triển từ hội nhập kinh tế quốc tế và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư của nhiều doanh nhân, doanh nghiệp Việt Nam còn yếu; một bộ phận doanh nhân có “đạo đức, văn hóa kinh doanh, ý thức chấp hành pháp luật, trách nhiệm xã hội, tinh thần dân tộc chưa cao, còn vi phạm pháp luật, cấu kết với cán bộ suy thoái, chạy theo lợi ích cá nhân, gây thiệt hại cho Nhà nước, làm giảm sút niềm tin của Nhân dân”. Bên cạnh đó, “Một số cơ chế, chính sách khuyến khích, hỗ trợ doanh nghiệp chậm được triển khai, hiệu quả chưa cao; cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh chưa đáp ứng yêu cầu; chưa quan tâm công tác đào tạo, bồi dưỡng cho doanh nhân”¹¹...

Từ thực tế tổng kết những kết quả đạt được và những hạn chế còn tồn tại sau gần 40 năm xây dựng, phát triển đội ngũ doanh nhân, doanh nghiệp Việt Nam, Nghị quyết số 41-NQ/TW đã xác định phải: Tiếp tục phát triển mạnh mẽ đội ngũ doanh nhân Việt Nam lớn mạnh cả về số lượng, chất lượng, trong đó, mục tiêu đến năm 2030 là: “Phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam có quy mô, năng lực và

trình độ đáp ứng mục tiêu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Phần đầu ngày càng có nhiều doanh nghiệp đạt tầm khu vực, một số doanh nghiệp đạt tầm thế giới; một số doanh nghiệp lớn có vai trò dẫn dắt trong các ngành, lĩnh vực then chốt; một số doanh nghiệp có vị thế, vai trò quan trọng trong chuỗi cung ứng, chuỗi giá trị toàn cầu, làm chủ một số chuỗi giá trị công nghiệp, nông nghiệp, có năng lực cạnh tranh quốc tế trong các ngành công nghiệp nền tảng, ưu tiên, mũi nhọn”; và tầm nhìn đến năm 2045 là: “Phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam có quy mô, năng lực và trình độ đáp ứng mục tiêu quốc gia phát triển, thu nhập cao, có vị thế, uy tín khu vực và quốc tế; một bộ phận doanh nghiệp có thương hiệu thế giới, dẫn dắt một số chuỗi cung ứng, chuỗi giá trị toàn cầu”¹².

Giải pháp phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới

Để hiện thực hóa các mục tiêu phát triển đội ngũ doanh nhân cả về số lượng và chất lượng đáp ứng những yêu cầu mới đặt ra, trong thời gian tới cần triển khai thực hiện đồng bộ một số giải pháp cơ bản theo tinh thần của Nghị quyết số 41-NQ/TW, cụ thể như sau:

Thứ nhất, đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền để nâng cao hơn nữa nhận thức của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp, của cán bộ, đảng viên và nhân dân từ đó tạo sự thống nhất trong nhận thức của toàn Đảng, toàn thể hệ thống chính trị và toàn dân về vị trí, vai trò vô cùng đặc biệt và quan trọng của đội ngũ doanh nhân trong tiến trình phát triển đất nước. Từ đó, tạo động lực để thể chế hóa và triển khai thực hiện có hiệu quả những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng và phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới đáp ứng yêu cầu

đặt ra. Cùng với đó cần phải tập trung giáo dục, tuyên truyền để nâng cao nhận thức của chính doanh nhân Việt Nam về vai trò và sứ mệnh của mình, trên cơ sở nhận thức đúng đội ngũ doanh nhân Việt Nam sẽ có quyết tâm nỗ lực vươn lên, nêu cao ý chí tự lực, tự cường, khát vọng cống hiến, xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng, phồn vinh, hạnh phúc.

Thứ hai, tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách, pháp luật nhằm tạo môi trường đầu tư, kinh doanh, thuận lợi, an toàn, công bằng trong cơ hội tiếp cận các nguồn lực phát triển, cạnh tranh bình đẳng trước pháp luật để doanh nhân, doanh nghiệp yên tâm phát triển, cống hiến. Để triển khai hiệu quả giải pháp này cần đồng thời thực hiện các nhiệm vụ như: Tiếp tục hoàn thiện thể chế phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, pháp luật về sở hữu, quyền tự do kinh doanh, bảo hộ tài sản hợp pháp; hoàn thiện các chủ trương, chính sách thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo trong các hoạt động của doanh nghiệp hướng tới sự phát triển bền vững nền kinh tế; bổ sung, hoàn thiện các chế tài kinh tế, cơ chế, chính sách, pháp luật phù hợp để kịp thời xử lý những vi phạm trên mọi phương diện của doanh nhân, doanh nghiệp. Bên cạnh đó, cần thiết phải đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho việc đăng ký thành lập doanh nghiệp cũng như trong hỗ trợ mọi hoạt động của doanh nghiệp; đổi mới, tăng cường các hoạt động thanh kiểm tra, giám sát để kịp thời ngăn ngừa và xử lý nghiêm hành vi những nhiễu, cản trở, tham nhũng, tiêu cực đối với hoạt động của doanh nhân, doanh nghiệp.

Thứ ba, để phát triển đội ngũ doanh nhân lớn mạnh cả về số lượng, chất lượng ngang tầm nhiệm vụ thì cần thiết phải ban hành và tổ chức thực hiện thành công chiến lược về phát triển

đội ngũ doanh nhân quốc gia, ngành, địa phương gắn với mục tiêu tổng quát đến năm 2030 và tầm nhìn đến năm 2045 về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân trong thời kỳ mới như Nghị quyết số 41-NQ/TW đã xác định. Cùng với đó cần xây dựng chương trình quốc gia về đào tạo, bồi dưỡng doanh nhân ở tất cả các thành phần kinh tế để từng bước tiếp cận với chuẩn mực quốc tế. Trong đó đặc biệt chú trọng đến đào tạo, bồi dưỡng các vấn đề mới như chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, khởi nghiệp, quản trị kinh doanh hiện đại, kiến thức pháp luật, kinh nghiệm thực tiễn, xu hướng kinh doanh mới... đồng thời cũng cần phải giáo dục, rèn luyện và hun đúc cho doanh nhân Việt Nam tinh thần, khát vọng cống hiến cho dân tộc, quyết tâm xây dựng và thực hiện các chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh, thực hiện trách nhiệm xã hội trên mọi phương diện...

Thứ tư, thực hiện tốt các chính sách tôn vinh, khen thưởng những doanh nhân giỏi có nhiều đóng góp cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới. Sự tôn vinh, khen thưởng kịp thời, xứng đáng đối với các doanh nhân không chỉ là thừa nhận thành tích của cá nhân doanh nhân, doanh nghiệp mà còn khẳng định sự ghi nhận của Đảng, Nhà nước cùng toàn thể nhân dân và xã hội về vị thế, vai trò, tinh thần cống hiến và những đóng góp to lớn của đội ngũ doanh nhân đối với sự phát triển của đất nước. Do đó, thực hiện tốt giải pháp này sẽ tạo ra động lực mạnh mẽ để khơi dậy khát vọng cống hiến và thực hiện trách nhiệm xã hội của đội ngũ doanh nhân đồng thời lan tỏa những tấm gương doanh nhân Việt Nam tiêu biểu trong giới doanh nhân và trong thế hệ trẻ, từ đó ngày càng nhân rộng hơn nữa những điển hình tiên tiến này.

Thứ năm, phát huy mạnh mẽ vai trò của các tổ chức đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp và đội ngũ doanh nhân. Sự gia tăng nhanh chóng của doanh nhân gắn với sự phát triển của các doanh nghiệp đã và đang làm hình thành nên các tổ chức đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp, doanh nhân đặc biệt là tổ chức Liên đoàn Thương Mại và Công nghiệp Việt Nam. Các tổ chức chức này vừa có vai trò nòng cốt trong tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong xây dựng, phát triển đất nước, vừa có vai trò lắng nghe, tập hợp, phản ánh các tâm tư, nguyện vọng hợp pháp, chính đáng của doanh nhân, doanh nghiệp và phối kết hợp cùng các cơ quan chức năng để thực hiện các tâm tư, nguyện vọng này. Các tổ chức đại diện này còn đồng thời đại diện cho cộng đồng doanh nhân, doanh nghiệp tham gia xây dựng, phản biện và giám sát việc tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước liên quan đến: đào tạo, bồi dưỡng, phát triển bền vững doanh nhân, doanh nghiệp; thúc đẩy, hỗ trợ khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo; khuyến khích doanh nhân thực hiện chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh; tôn vinh doanh nhân, doanh nghiệp tiêu biểu... Cũng chính từ đây có thể khẳng định, việc phát huy vai trò của các tổ chức đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp và đội ngũ doanh nhân sẽ tạo đòn bẩy mạnh mẽ trong quá trình xây dựng và phát triển đội ngũ doanh nhân và cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam ngày càng trưởng thành, lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng đáp ứng những yêu cầu mới đặt ra trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chủ động, tích cực hội nhập quốc tế sâu rộng và toàn diện cũng như yêu cầu của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Thứ sáu, phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam trên cơ sở tăng cường sự đoàn kết, hợp tác, liên kết giữa đội ngũ doanh nhân với giai cấp công nhân, giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức.

Trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa nhiều thành phần kinh tế, nhiều hình thức sở hữu ở Việt Nam hiện nay thì mọi giai tầng xã hội đều có vai trò quan trọng và có mối liên hệ mật thiết với nhau trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội. Trong mối quan hệ thống nhất tác động qua lại biện chứng đó, sự phát triển của giai tầng, lực lượng xã hội này chính là cơ sở, điều kiện để giai tầng, lực lượng xã hội khác phát triển và ngược lại. Cũng bởi thế, để phát triển đội ngũ doanh nhân Việt Nam thực sự lớn mạnh và phát huy tốt hơn nữa vai trò của đội ngũ này đáp ứng yêu cầu đặt ra thì nhất định phải đặt sự phát triển của đội ngũ doanh nhân trong sự phát triển chung của các giai tầng cơ bản trong xã hội là giai cấp công nhân, giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức; đồng thời phải đẩy mạnh liên kết, phối hợp hoạt động giữa doanh nhân với công nhân, nông dân và trí thức thông qua các hình thức đa dạng, phù hợp cùng những biện pháp cụ thể đã được Nghị quyết số 41 chỉ rõ như: “Xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định, tiến bộ, thực chất giữa doanh nghiệp và người lao động, đẩy mạnh ký kết thỏa ước lao động tập thể, giải quyết hài hòa lợi ích doanh nghiệp và người lao động”; “Khai thác thế mạnh, thúc đẩy liên kết, hợp tác giữa doanh nhân, doanh nghiệp với nông dân theo hướng xây dựng các mô hình sản xuất theo chuỗi cung ứng, chuỗi giá trị; tạo điều kiện cho các tổ chức đại diện cho doanh nhân, doanh nghiệp, nông dân phát huy vai trò cầu nối trong liên kết, hợp tác”; “Đẩy mạnh liên kết, hợp tác giữa doanh nhân, doanh nghiệp với đội ngũ trí thức, nhất là các

nhà khoa học, chuyên gia đầu ngành, các trung tâm, viện nghiên cứu, các trường đại học... thúc đẩy doanh nghiệp tiếp cận khoa học công nghệ thông qua đội ngũ trí thức, gắn nghiên cứu với thử nghiệm, tạo đột phá trong sản xuất, kinh doanh, cải tiến kỹ thuật, đổi mới công nghệ, tăng năng suất lao động để doanh nghiệp phát triển nhanh và bền vững”¹³... Tăng cường sự

đoàn kết, liên kết hợp tác giữa doanh nhân với công - nông - trí dưới sự lãnh đạo của Đảng không chỉ tạo cơ sở, điều kiện để các giai tầng, lực lượng này phát triển mạnh mẽ mà còn góp phần to lớn trong việc xây dựng và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới ❖

¹ Xem Lê Thị Hồng Điệp: “Quan điểm của Đảng về đội ngũ doanh nhân qua các Văn kiện Đại hội”, Tạp chí Cộng sản (điện tử), <https://tapchicongsan.org.vn/nghien-cu/-/2018/15535/quan-diem-cua-dang-ve-doi-ngu-doanh-nhan-qua-cac-van-kien-dai-hoi.aspx>, ngày 14/2/2012.

² Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.111.

³ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Nghị quyết của Bộ chính trị về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế*, số 09-NQ/TW, ngày 09/12/2011, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/nghi-quyet-so-09-nqtw-ngay-9122011-cua-bo-chinh-tri-ve-xay-dung-va-phat-huy-vai-tro-cua-doi-ngu-doanh-nhan-viet-nam-267>.

⁴ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021, tập 1, tr.167-168.

^{5, 10, 11, 12, 13} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Nghị quyết của Bộ chính trị về xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới*, số 41-NQ/TW, ngày 10/10/2023, <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Doanh-nghiep/Nghi-quyet-41-NQ-TW-2023-xay-dung-va-phat-huy-vai-tro-cua-doi-ngu-doanh-nhan-thoi-ky-moi-582063.aspx>.

⁶ Diễn đàn doanh nghiệp: Tổng kết 10 năm Nghị quyết số 09-NQ/TW: quan trọng và có ý nghĩa đặc biệt với nhóm doanh nghiệp, doanh nhân Việt Nam, <https://diendandoanhnghiep.vn/tong-ket-10-nam-nghi-quyet-so-09-nq-tw-quan-trong-va-co-y-nghia-dac-biet-voi-doi-ngu-doanh-nhan-viet-nam-226152.html>, ngày 30/6/2022.

⁷ Lan Anh: Tự hào đội ngũ doanh nhân Việt Nam, <https://kinhtemoitruong.vn/tu-hao-doi-ngu-doanh-nhan-viet-nam-72156.html>, ngày 12/10/2022.

⁸ Cán Văn Lực và các cộng sự: Đạo đức doanh nhân Việt Nam: thực trạng và giải pháp, <https://tapchinhanganhang.gov.vn/dao-duc-doanh-nhan-viet-nam-thuc-trang-va-giai-phap.htm>, ngày 14/12/2022.

⁹ Minh Dũng: “Vai trò của doanh nhân Việt Nam trong thời kỳ mới”, Báo Nhân dân (điện tử), <https://nhandan.vn/vai-tro-cua-doi-ngu-doanh-nhan-viet-nam-trong-thoi-ky-moi-post719449.html>, ngày 12/10/2022.